

BULVIŲ ŽIEDINIS PUVINYS – PAVOJINGA BULVIŲ LIGA

LIGOS POŽYMIAI

Pirmasis ligos požymis yra apatinių bulvių augalo lapų vytimas – jie praranda blizgesį, darosi blyškūs, audinys tarp gyslų pagelsta, vėliau susidaro nekrozės pažeistų dėmių. Lapo kraštai susisuka ar užsilenkia, atrodo lyg nusvilę. Ligos apnikti augalai vysta ir žūva. Bulvių pasėlis išretėja.

Išilgai perpjovus užkrėstą bulvių gumbą, stebima pakitusi vandens indų spalva (iš pradžių pagelsta, vėliau paruduoja). Švelniai paspaudus gumbą, iš vandens indų pluošto ištrykšta kreminės spalvos grūdėta masė.

KAIP LIGA PLINTA?

Per užkrėstus bulvių gumbus: tarp auginimo sezonų bakterijos išgyvena užkrėstuose bulvių gumbuose.

Kontakto būdu: ligos pažeisti gumbai saugyklose pūva ir sveikos bulvės užsikrečia sąlyčio su sergančiais gumbais metu. Užkratas sandėliuose plinta intensyviau, kai saugyklose vyrauja per didelė drėgmė.

Užkrėstuose laukuose savaimė išaugusios bulvės taip pat yra infekcijos šaltinis.

Dvejus metus bakterijos gali išlikti sausose

dulkėse, ant žemės ūkio padargų, įrankių, saugyklų sienų, bulvių maišų, medinių konteinerių ir kitų paviršių net tuo atveju, jei temperatūra yra gerokai žemesnė nei vandens užšalimo temperatūra.

PREVENCIJA

Pastebėjus įtartinų minėtų ligos požymių, reikia nedelsiant pranešti Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) regioniniam skyriui! Tik šios Tarnybos laboratorijoje atliekami tyrimai ir nustatoma, ar bulvės yra užkrėstos (neužkrėstos) bulvių žiedinį puvinį sukeliančia bakterija.

SODINTI SERTIFIKUOTAS SĖKLINES BULVES

Siekiant apsaugoti laukus nuo bulvių žiedinio puvinio užkrato, rekomenduojame sodinti tik sertifikuotas sėklines bulves. Visos parduodamų sertifikuotų sėklinių bulvių pakuotės yra paženklintos etiketėmis – augalo pasais.

Norint įsitikinti, ar turima savo ūkio bulvių sėkla neužkrėsta kenksmingaisiais organizmais, ne vėliau kaip prieš 2 mėnesius iki sodinimo reiktų kreiptis į Tarnybą dėl ūkinės sėklos patikrinimo. Šio rūpesčio galite išvengti, jei sodinsite sertifikuotas sėklines bulves.

TECHNIKA

Nerekomenduojama ūkiams dalytis žemės ūkio technika. Jeigu to išvengti nepavyksta, privalu kaskart prieš naudojimą kruopščiai ją nuvalyti ir būtinai dezinfekuoti.

UŽKRĖSTŲ BULVIŲ SUNAIKINIMAS

Sunaikinimo planas turi būti suderintas su Tarnybos specialistais. Puviniau užkrėstos bulvės bei

jų atliekos turi būti užkastos sąvartyne arba žemės ūkio darbams nenaudojamame sklype.

Užkrėstas bulves galima perdirbti įmonėse, kuriose yra tinkamos atliekų apdorojimo sistemos ar termiškai apdorotas sušerti gyvuliams. Draudžiama bulves sodinti ar parduoti maistui.

GALIMAI UŽKRĖSTŲ BULVIŲ PANAUDOJIMAS

Visos (išskyrus užkrėstas bulves) užkrėstoje gamybos vietoje (ūkyje, įmonėje, padalinyje) esančios bulvės laikomos galimai užkrėstomis bulvėmis. Jas supakavus, galima realizuoti maistui. Tinka pramoniniam perdirbimui, o šutintos – pašarui. Šias bulves sodinti draudžiama.

DEZINFEKCIJA

Tinkamai sutvarkius užkrėstas ir galimai užkrėstas bulves, privaloma išvalyti ir dezinfekuoti sandėlius, įrangą, įrankius. Būtina sunaikinti vienkartinės pakuotes.

Po pirmų auginimo metų nuo žemės ūkio technikos būtina kruopščiai nuvalyti dirvožemį, purvą, atliekas ir ją dezinfekuoti Lietuvoje registruota dezinfekcijos priemone „Menno-Florades“.

UŽKRĖSTI LAUKAI

Laukuose, kuriuose augo užkrėstos bulvės, mažiausiai trejus metus negalima auginti bulvių ir bulvinių šeimos augalų. Pastebėjus savaime išdygusių bulvių, būtina jas sunaikinti. Patartina užkrėstus laukus palikti pūdymui, pievai, kad būtų lengviau aptikti savaime augančias bulves (savaiminukus).

GALIMAI UŽKRĖSTI LAUKAI

Laukuose, kuriuose augo galimai užkrėstos bulvės, mažiausiai dvejus metus negalima auginti bulvių ir bulvinių šeimos augalų, kad įsitikintume, jog dvejus metus paeiliui nepridygo bulvių savaiminukų. Pastebėjus savaime išdygusių bulvių, būtina jas sunaikinti.

KITI ŪKIO LAUKAI

Kituose ūkio laukuose galima auginti maistines bulves, tačiau pirmais po užkrėtimo nustatymo metais leidžiama sodinti tik sertifikuotas sėklines bulves ir auginti bulves maistui.

Antraisiais po užkrėtimo nustatymo metais leidžiama sodinti sertifikuotą bulvių sėklą ir auginti bulves maistui ir savo ūkio sėklai.

Trečiaisiais auginimo metais po tų metų, kuriais

buvo nustatytas užkrėtimas, leidžiama sodinti sertifikuotas sėklines bulves arba savo ūkio sėklą, kuri išauginta iš sertifikuotų sėklinių bulvių, o jas auginant buvo atliekama oficiali kontrolė.

KITI ŪKIO LAUKAI

Kituose ūkio laukuose galima auginti maistines bulves, tačiau pirmais po užkrėtimo nustatymo metais leidžiama sodinti tik sertifikuotas sėklines bulves ir auginti bulves maistui.

Antraisiais po užkrėtimo nustatymo metais leidžiama sodinti sertifikuotą bulvių sėklą ir auginti bulves maistui ir savo ūkio sėklai.

Trečiaisiais auginimo metais po tų metų, kuriais buvo nustatytas užkrėtimas, leidžiama sodinti sertifikuotas sėklines bulves arba savo ūkio sėklą, kuri išauginta iš sertifikuotų sėklinių bulvių, o jas auginant buvo atliekama oficiali kontrolė.

VALSTYBINĖ AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

FITOSANITARIJOS SKYRIUS

Kalvarijų g. 62, Vilnius
tel.: (8 5) 273 1311, (8 5) 273 4411
el. paštas info@vatzum.lt
Interneto svetainė <http://www.vatzum.lt>

VALSTYBINĖ AUGALININKYSTĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Ozo g. 4A, 08200 Vilnius
tel. (8 5) 237 5631
Pasitikėjimo linija (8 5) 270 80 80
Interneto svetainė <http://www.vatzum.lt>
el. paštas info@vatzum.lt

VALSTYBINĖ AUGALININKYSTĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

BULVIŲ ŽIEDINIS PUVINYS

(*Clavibacter michiganensis*
subsp. *sepedonicus*)

2017 m.
VILNIUS